

VĚTRNÍK

XLIII. ročník

Červenec - srpen 2010

ZPRAVODAJ MĚSTSKÉHO ÚŘADU
VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

Oprava (doplnění) z min. č. –
z usnesení 32. zasedání – Odsouhlasena zpráva ***o výsledku přezkoumání*** hospodaření města...

Omluva za chybné uvedení termínu 24. července Krajem Zapadlých vlas-tenců – správně je ***31. 7. 2010.***

Stručně výsledky voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 28. a 29. května 2010 ve Vysokém nad Jizerou včetně připojených obcí

Z celkového počtu registrovaných vo-ličů 1084 odevzdalo 778 platné hlasy, což činí 72,42%. Prvních 5 volených stran podle počtu získaných hlasů: TOP 09 (168), ODS (166), Věci veřej-né (125), ČSSD (118), KSČM (61).

Z 33. zasedání zastupitelstva 17. 5.
Počet zastupitelů na nadcházející vo-lební období zůstává 9.

Z usnesení z 34. zasedání 28. 6.
Zastupitelstvo města odsouhlasilo ce-loroční ***hospodaření*** města, závěrečný účet za rok 2009, včetně „Zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření za období roku 2009“, včetně zprávy o provedené veřejnoprávní kontrole hos-podaření příspěvkových organizací

města – MŠ a ZŠ, včetně zprávy audi-tora za období roku 2009 příspěvkové organizace města – ÚCHR a PCH, ***bez výhrad.***

Rozhodlo ***prodloužit smlouvu*** o pro-nájmu částí městských pozemků s p. Františkem ***Matouškem.***

ZM odsouhlasilo ***umístění*** dřevěného stojanu a ***venkovní mapy*** dle Projektu značení a turistické orientace vybra-ných upravovaných lyžařských běžec-kých tras systému Krkonoše – lyžař-ský běžecký ráj v prostoru náměstí u objektu radnice.

Odsouhlasilo zprávu o ***hospodaření v městských lesích*** za rok 2009 v předloženém znění.

Odsouhlasilo finanční příspěvek pro TJ Vysoké ve výši 6000 Kč na ***oplo-cení dětského hřiště*** v prostoru u hřiště fotbalového.

Rozhodlo zveřejnit záměr města ***o pronájmu garáže*** v prostorách hasič-ské zbrojnice.

Rozhodlo nevyhovět žádosti p. Jiřího Žezulky o umožnění splátkového ka-lendáře na ***úhradu za vodné, stočné.*** Úhrada bude vymáhána po majitelce objektu ubytovny Nístějka pí Szyman-ské.

ZM rozhodlo ***odprodat*** objekt č. 123 manželům Košatkovým za cenu 650.000 Kč.

Z usnesení 35. zasedání MZ dne 19. 7.

ZM rozhodlo ***navýšit*** regulované ná-jemné v městských bytech na úroveň standardní byty 29 Kč /m² a byty se sníženou kvalitou 26 Kč/m² (!) 6 hlasy proti 3 s účinností od 1. 1. 2011.

Jízdní řády

Kdo má připomínky nebo požadavky k další změně jízdních řádů autobusů (i navazování linek), nechť je vznesе na městský úřad. Budou hromadně odeslány na příslušná místa.

KOMUNÁLNÍ VOLBY

Vyzýváme všechny politické strany a sdružení, aby zveřejnily informace o svých předvolebních programech podle svého uvážení ve Větrníku. K dispozici budou mít dvě stránky zpravodaje. Příspěvky můžete zasílat do 10. září na e-mailovou adresu vetrnik@vysokenadpizerou.cz nejlépe formou přílohy. Předvolební Větrník bude mít rozšířenou kapacitu. K předvolební kampani je možné využít i úřední desky městského úřadu, sálu hasičské zbrojnice a relací v městském rozhlase.

Kontaktní místo Státní sociální podpory na Městském úřadu ve Vysokém, kde jednou za dva týdny vyřizovala záležitosti vysockých občanů paní Hana Nechanická, bylo od července zrušeno.

Občané budou muset jezdit do Jilemnice nebo Rokytnice nad Jizerou.

Skvělý nápad

Můj příspěvek v jarním Větrníku směřoval k občanům a byl především o práci zvláštního orgánu obce – přestupkové komisi, to je to podstatné. Mnozí také pochopili, že uvedené výroky jsou určené především předsedo-

vi komise, neboť je v textu opakovaně jmenován a osloven. Hlasováním zastupitelstva v lednu 2009 a rozhodnutím pana starosty byl jasně stanoven způsob řešení přestupků ve Vysokém do budoucna. Úvahy p. tajemníka v květnovém vydání Větrníku svědčí o zpochybnění rozhodnutí pana starosty o zřízení uvedené komise.

Ze zákona lze se souhlasem kraje přenést řešení přestupků na jinou obec na základě veřejnoprávní smlouvy tehdy, jestliže nejsou v obci k této činnosti vytvořeny podmínky, což není náš případ. Takže i kdyby nás někdo chtěl, není k tomu důvod. Na přestupkovou agendu stát přispívá, neboť stát tuto povinnost obcím ukládá a případné pokuty jsou finančním příjmem města. Na ostatní komise stát nedá ani korunu, ony samotné finanční příjem nevýkazují, ze zákona být nemusí a jejich předsedové i členové jsou placeni městem. Přestupková komise mohla i v našem městě fungovat prakticky zadarmo, přesně tak, jako v Rokytnici n. J., kde předsedou je tajemnice (doplnila si kvalifikaci) a členy jsou zaměstnanci úřadu – všichni tuto činnost mají v pracovní náplni, tedy bez nároku na další vedlejší odměnu – a to já považuji za skvělý nápad. Když jsem se o něm zmínil, p. tajemník mi řekl, že ho nezajímá, co je v Rokytnici. O přestupkové komisi nerozhodl pan Havelka, ale pan starosta. Na rozdíl od pana starosty, mohl a měl vzdělaný a proškolený pan inženýr vědět mnohem dříve a ne až v květnu 2010, že přestupky může řešit jeden jediný úředník – i on jím mohl být, kdyby chtěl – a mohlo se tak i stát.

ZE ŽIVOTA CÍRKVÍ

Římskokatolické

Varhanní **koncert** byl velice pěkný, návštěva byla skromná a je jen škoda, že si občané Vysokého nad Jizerou a okolí nechali tak pěkný zážitek ujít. Asi podlehl pěknému počasí.

Zdraví manželé

Trojanovi z osady Zabylý

(Přišlo asi 50 posluchačů.)

Mgr. Jaroslav Havelka

Informační tabule

Na Vysockém okruhu byly umístěny první informační tabule a další budou následovat. Celkem jich bude zatím osm. Pro některé jsou využity stávající sloupky. S texty vybranými I. Řehořovou, na plechových tabulích objednaných a přišroubovaných J. Vaverkou st. na dřevěné podkladové desky, jejichž výrobu zařídil ve Tříči na pile O. Hájek. Na nové

sloupky se stříškami, které dal vyrobit pan starosta na podnět kulturní komise, je přidělal pan Vaverka. Sloupky na určená místa do země zadělali pracovníci města. Tak se kulturní komise konečně dočkala dalších výsledků několikaletého snažení díky podpoře pana starosty a vyčlenění požadovaných financí z rozpočtu města. Podrobnosti o celém okruhu a ostatní práci komise zase příště.

I. Ř.

Poutní mše sv. u kaple sv. Anny ve Sklenařicích bude v neděli po sv. Anně 1. 8. 2010 od 17 hodin, letní poutní mše svatá u sv. Kateřiny ve Vysokém pak v neděli 8. 8. 2010 od 10 hodin.

Vít Jůza

Letos svátek vychází na pondělí po 17. neděli v liturgickém mezidobí, tedy sklenařická pouť na 18. neděli 1. srpna 2010. **Vysocká pouť** pak vychází na neděli po sklenařické pouti, tedy letos na 19. neděli v liturgickém mezidobí 8. srpna 2010!!! Většinu let totiž vychází letní vysocká pouť na druhou srpnovou neděli, narozdíl od loňského roku a některých jiných roků, kdy jde občas o první srpnovou neděli.

M. Jakl

Československé husitské

Křesťané z horního Pojizeří oslavili Den otců fotbalem

I u nás na horách se pomalu do povědomí dostává existence svátku otců, který každoročně připadá na 3. červ-

novou neděli. Letos připadl svátek na 20. června, kdy se do Poniklé na fotbalové hřiště vypravili křesťané všech denominací, aby společně oslavili svátek tátů způsobem, který je jim blízký – fotbalem. Byla sestavena 3 družstva (katolíci, evangelíci a husité), která mezi sebou sehrála utkání. Největší pozornost byla věnována zápasu dlouholetých rivalů AC Vatican a FC Kalich, kdy katolické mužstvo bylo po předchozích dvou porážkách z let minulých obzvláště motivované a prahlo po zisku husitského skalpu. Nutno

přiznat, že tým AC Vatican hýřil pohybem a měl optickou převahu, která však díky dobrému výkonu husitského brankáře a neproměněné penaltě ze strany AC Vatican, neměla gólové vyjádření. Přibližně pět minut před koncem však udeřila Boží spravedlnost a husité zařadovali. Po takticky zahrané standardní situaci, po které brankář AC Vatican vyrazil střelu pouze před sebe, se k dorážce dostal sám husitský farář a poslal katolíky do kolen – 1:0. Na vyrovnání nebo zvrát již neměl AC Vatican sil.

AC Vatican – Evangelíci 2:1

FC Kalich – AC Vatican 1:0

Evangelíci – FC Kalich 1:2

Pořadí: 1. FC Kalich 6 b., 2. AC Vatican 3 b., 3. Evangelíci 0 b.

Výročí upálení M. J. Husa na husitské faře

V neděli 4. 7. jsme si v našem sboru s předstihem připomněli výročí od mučednické smrti rektora Vysokého učení pražského M. Jana Husa. V jedno pozdní horké odpoledne v týdnu jsme se pak s dětmi sešli na farní zahradě, kde proběhla rekonstrukce upa-

lovacího procesu a byla k radosti nejmenších zapálena hranice s papírovou maketou kostnického mučedníka. Poté následovalo společné opékání špekáčků a grilování klobás. Tento červencový svátek však byl požehnanou příležitostí k setkání mladých rodin s dětmi. Snad se upalování Husa stane na farní zahradě pěknou tradicí.

Jaroslav Krivánek

ŠKOLNÍ OKÉNKO

MŠ

Konec školního roku v mateřské škole

Školní rok uběhl jako voda a naše MŠ se opět loučí s dětmi odcházejícími do zdejší Základní školy. 14 dětí bylo při zahradní slavnosti za účasti rodičů a rodinných příslušníků pasováno na rytíře školáky. Všem přejeme zdárný

vstup do I. třídy.

Letošní rok docházelo do naší MŠ 53 dětí, které byly rozděleny do dvou tříd a pracovaly dle školního vzdělávacího programu – **Hrajeme si od jara do zimy**. Filosofii tohoto programu je rozvíjet samostatné a zdravé sebevědomé děti cestou přirozené výchovy. I když pro utváření osobnosti dítěte je nejdůležitější rodina, ke svému zdravému a přirozenému rozvoji dítě potřebuje společenství vrstevníků, mezi kterými získá základní zkušenosti pro svůj hodnotný a samostatný život. Myslíme, že práce se nám během školního roku dařila, o čemž svědčí i přední umístění našich dětí v různých soutěžích.

Dětem byla během školního roku nabízena i nadstandardní činnost jako je kurz plavání, lyžování, výtvarné výchovy, hra na zobcovou flétnu a angličtina. Dále potom účast na různých kulturních akcích jako byla divadelní představení či koncerty. V květnu jsme potom byli na výletě ve Starých hradech, kde se dětem velice líbilo.

Uspořádání školy i jednotlivých tříd pro nás bylo vyhovující, ale s postupně zvyšujícím se počtem dětí pro příští školní rok chystáme určité změny.

Stále se potýkáme s nedostatkem financí, neboť po 30 letech si již budova MŠ žádá neustálé opravy. Peněz tedy nezbývá na hračky a vnitřní vybavení školy. V tomto nám ale částečně pomáhají sponzorské dary. Tímto bychom chtěli poděkovat firmě Černo-horský, Matoušek, Total Brokers, Mudr. Pohankové, Ing. Hanušovi, paní Mužíkové, manželům Kodejško-

vým. Velkou oporou nám jsou zaměstnanci MěÚ p. Junek a p. Nesvadba, kteří se vzorně starají o úpravu školní zahrady a zajišťují drobné opravy.

Ochotni k nám také byli místní myslivci, kteří pro děti ke konci školního roku uspořádali na rybníku táborák s opékáním buřtů. Ještě jednou všem děkujeme.

Učitelky MŠ

ZŠ

Sbírka Světlo pro AIDS a návštěva Domu světla

Dne 14. 5. 2010 proběhla již druhá finanční sbírka, jejíž výtěžek je věnován na prevenci HIV a nemoci AIDS a také na léčbu lidí, kteří jsou HIV pozitivní nebo už nemocí AIDS trpí. Tato sbírka se konala pod názvem Světlo pro AIDS a šlo o připomenutí obětí této zákeřné a bohužel doposud nevyléčitelné nemoci. Vydaly jsme se do vysockých ulic a pokusily se oslovit kolemjdoucí. Nebylo to vždy jednoduché, protože někteří považují nemocné za oběti vlastního způsobu života. Ale i přesto a přes značně nepříznivé počasí se nám podařilo prodat červené stužky za 1036 Kč a rozdat téměř všechny letáčky obsahující informace o cestách přenosu HIV viru, o místech, kde si můžete dát udělat test nebo se poradit, zeptat. Prosincová sbírka Červená stužka, zaměřená hlavně na prevenci, vynesla 1100 Kč a zajistily ji Kateřina Hnyková a Eliška Vykydalová (9. třída). Jako květnovou dvojici jste mohli potkat opět Kateřinu a Veroniku Farskou (9. třída). Chceme ještě jednou poděkovat všem, kteří na tuto charitativní akci přispěli a neváhali sáhnout do kapsy i vícekrát.

Výtěžek obou sbírek byl odeslán do České společnosti AIDS pomoc o. s. v Praze. Ta nám na oplátku nabídla exkurzi a besedu v Domě světla, který je sociálně zdravotním, azylovým a preventivním centrem už od roku 1999. Stará se jak o nemocné, tak nabízí služby zdravým (testování na přítomnost viru HIV a poradna).

Tuto nabídku jsme využili, a tak 19. 5. 2010 někteří z nás, žáků 8. a 9. třídy, vyrazili do Prahy. Besedu si pro nás připravil Martin Horných, který patří mezi preventivní pracovníky Domu světla a je už 7 let HIV pozitivní. Seznámil nás s tím, co má za úkol Dům světla a jak to tu vypadá. Dále jsme hovořili o nemoci samotné, o jejím objevení, rozšíření a také možnostech léčby (i když zatím ne vyléčení). Poukázal také na to, že počet nakažených začíná opět stoupat, protože lidé tuto nemoc podceňují. Martin naši školu navštívil už před několika lety, kdy jsme ve Vysokém uskutečnili první sbírku, a měl besedu s žáky tehdejší 9. třídy. Tehdy i teď vyprávěl, jak sám přišel k nákaze. Naši výpravě promítal také krátký film o pacientech na Ukrajině, dále vyprávěl o tom, jak se chránit před nakažením HIV a AIDS. Beseda to byla velice poučná, zajímavě podaná a myslíme, že každý si z ní něco vzal. Nakonec nám Martin poděkoval za organizování sbírek a nabídl naší škole další spolupráci. Doufáme, že i deváťáci, kteří přijdou po nás, budou v této (někdy docela náročné) činnosti pokračovat a přejeme jim k tomu hodně sil i odvahy.

*Kateřina Hnyková, Veronika Farská
(9. třída)*

Na exkurzi

do výzkumného ústavu, ve kterém pracují manželé Jiříčovi, jsem se vypravila se žáky 6. třídy. Nebyla jsem tu poprvé. Chodím sem vždy, když učím v 6. třídě Pěstitelství. Paní Jiříčová nás pokaždé mile přijme a vypráví nám o své práci. Ukáže dětem přístroje, které používají (největší úspěch má vždy "počítačka" obilných zrn), seznámí je s plodinami, které se v našem kraji pěstují, a do školy si odnese jejich vzorky. Ty pak další hodinu podrobně zkoumáme, měříme, porovnáváme a výsledky zaznamenáváme do sešitu. Škola nemá pozemek, ale i když měla, nedal se moc využívat. V květnu jsme zaseli, pak přišly prázdniny a po nich už nebylo co sklízet. A tak pracujeme dle možností ve třídě. Např. rychlíme hyacinty, množíme pokojové rostliny, letos jsme vypěstovali čočkohrách, děláme vzorníky osiva, učíme se o půdě, o zelenině a ovoce, o okrasných rostlinách a o léčivých bylinách (z nich jsme si vařili a ochutnávali čaje), hledáme informace na internetu a další. Návštěva u Jiříčů je vždy zajímavá a hlavně je přímo z praxe a z naší obce.

Jaké to bylo na olympiádě

jsme se dověděli přímo od účastníka ZOH v Kanadě – pana Jindřicha Šikoly, který přijal naše pozvání a přišel do školy předat dětem své zážitky a zkušenosti. Hned v úvodu zapojil žáky do svého vyprávění a využil jejich vědomosti k tomu, aby si společně upřesnili význam OH, jejich symboliku a poslání. Besedu doplnil velkým množstvím fotografií, které promítal na plátno přes dataprojektor. Atmosféru

dokreslio i slavnostní olympijské oblečení, ve kterém pan Šíkola přišel. Přiblížil dětem i jeden z olympijských sportů – biatlon, v němž trénuje českou reprezentantku Veroniku Vítkovou. Vysvětlil dětem, jak je náročné věnovat se vrcholovému sportu, ale zároveň zdůraznil, že je důležité mít v životě nějakou zálibu, dělat něco, co nás baví a co naplní náš volný čas, a vůbec to nemusí být zrovna na té nejvyšší úrovni. Na závěr zodpověděl spoustu dotazů a trpělivě dětem nasazoval na záda pušku, která děti zaujala a všechny si ji chtěly vyzkoušet. Vystoupení pana Šíkolovy bylo zajímavé, poučné i výchovné.

Mimořádné situace

a jejich řešení patří také do výuky základní školy. Pomáhají nám místní hasiči, kteří připravili 20. května pro naše žáky zajímavou akci. Pozvali celou školu do místní hasičárny, děti rozdělili na dvě skupiny, a zatímco první skupina besedovala s hasiči o jejich práci, druhá skupina si prohlížela v garáži požární techniku. Asi po hodině se skupiny vyměnily. Děti se dověděly mnoho zajímavých a užitečných informací, které mohou využít v praktickém životě. Výuka mimořádných situací vyvrcholila ve čtvrtek a v pátek 24. a 25. června cvičným poplachem ve škole. Potom si žáci v praxi zkoušeli to, co se v hodinách naučili. Žáci prvního stupně (ve čtvrtek) měli jako hlavní téma evakuační zavazadlo, dále orientaci v terénu a také co mají dělat, kdyby doma hořelo. Druhý stupeň (v pátek) trénoval v parku a na hřišti. Na pěti stanovištích plnili žáci různé úkoly. Ošetření kamaráda, který

měl nehodu na kole a chlapce zasažené havárií v továrně (figuranti byli věrohodně namaskováni). Dále pomoci vysílačky ohlašovali neštěstí "záchrance" (učitelce u druhé vysílačky), rozeznávali druhy poplachů, také sestavovali evakuační zavazadlo a pro zpestření činnosti střídali ze vzduchovky. Oba dny se vydařily, děti cvičení bavilo a přineslo jim mnoho užitečných zkušeností.

Děkuji paní Jiřičové, panu Šíkolovi i místním hasičům za to, že věnovali svůj čas dětem a zajímavým způsobem doplnili školní výuku.

Mgr. Drahoslava Nýdrlová

VZPOMÍNKY

Setkání ročníku narození 1944 – 1945

Na sobotu 22. května 2010 bylo dohodnuto setkání žáků vysoké, tehdy osmileté, v závěru však nepovinné devítileté základní školy, kteří ji navštěvovali v roce 1951 až 1960.

U hlavního vchodu do školy nás již očekávala sama paní ředitelka Drahuše Nýdrlová. Ve druhém poschodí jsme v bývalé třídě 8. B vyslechli všechny zajímavé informace o dění ve škole, jakými stavebními úpravami celá budova prošla, kolik učitelů (spíše učitelek) se dětem věnuje, kolik dětí školu navštěvuje, kolik lidí zajišťuje pro děti stravování a úklid školy. Při tom jsme i my měli možnost, pochlubit se tím, že „za nás“ se v celé škole měnily stropy a podlahy, místo lokálního vytápění tříd se zřídilo ústřední topení, suché

Náš škola ve Vysokém,
v krásném městě na horách.
Není nová, nám však milá,
jít do ní není strach.

Učíme se práci pro vlast,
všechno lidstvo sbratřené.

1
9
5
1

<http://zs-vvsokeni.netair.cz>

1
9
6
0

dáme srdce době nové,
která všechny pozvedne.

Vitr, bouře, snh a futeř
nejsou u nás zvláštností.
Utužují v zimních sportech
naše krásné vlastnosti.

Setkání žáků Základní školy ve Vysokém nad Jizerou po padesáti letech:

nahoře: Josef Fučík, Josef Malík, František Albrecht, Zdeněk Doubek, Václav Hladík, Petr Koudelka, Pavel Bartoníčka, Jan Hradecký

uprostřed: Josef Maděra, Oldřich Bartoň, Josef Hnyk, Marie Farská, Helena Francová, Hana Kučerová, Věra Soukupová

dole: Anđela Došková, Milena Koucká, Jana Kramářová, Blanka Lukášová, Elena Hásková, Ivana Fišerová, Marie Doubalíková, Marie Janoušková

chybí: Jan Farský

učitelé: Hana Cervínková, Petr Hnyk, Ludmila Hnyková, Josef Knob, Miroslav Kocourek, Vlasta Soukupová, František Tetauer, Marta Tetauerová, Alena Žalská

nahoře: Jaroslava Seidlová, František Tetauer, Věra Žitná, Josef Rydval, Jiří Prušek, Vladimír Pelc, Zdeněk Skrbek, Vladislav Tomič, Jana Maturová

uprostřed: Jan Vaverka, Ladislav Tomeš, Vítězslav Nesvadba, Vojtěch Pacholik, Jaromír Večerník, Karel Nauč, Maruše Martincová, Helena

Pacáková

dole: Marie Nováková, Běla Metelková, Maruše Stochlová, Jana Nesvadbová, Magda Pěničková, Jana Novotná, Alena Morávková

1
9
6
0
-
2
0
1
0

záchody byly nahrazeny splachovacími.

Poté následovala prohlídka krásně upravených, vyzdobených a uklizených tříd. Na tabule nám děti nakreslily pěkné uvítací pozdravy. Dokonce nás pochválily, že jsme po padesáti letech opět přišli do školy. Samozřejmě, že nejvíc nás zaujala třída

s výpočetní technikou, vybavení školní družiny a hlavně moderně řešená a prostorná kuchyň s jídelnou. Zkrátka, viděli jsme, že vysoká škola je připravená poskytnout dětem příjemné prostředí po celou dobu školní docházky. Bohužel, každoročně přichází do první třídy čím dál méně dětí. A tady jsme se opět chlubili my: to

„za nás“ byla situace zcela opačná. Když do šesté třídy přišli spolužáci z okolních obcí, musely být zřízeny třídy dvě. 6. A a 6. B. V obou třídách nás tehdy dohromady bylo 46.

Nemohli jsme zapomenout na spolužáky, kterým již nebylo dopřáno našeho setkání se zúčastnit. Jejich památku jsme uctili u pomníčku Zdeňka Skrbka, který naše řady opustil

jako poslední. Vzpomínku na jedenáct spolužáků ukončily Zdeňka Fučíková a Slávka Hubačiková „tou jejich“ – Tam na horách.

Ani pan starosta Jindřich Matura neodmítnul naši prosbu o to, aby nám podal informace o současném dění ve Vysokém. V obřadní síni 26 přítomných spolužáků seznámil se složením zastupitelstva města, se statistickými a finančními údaji, o tom, co se ve Vysokém a okolí podařilo pro obyvatele vykonat a naopak, co vysockým občanům ke spokojenosti schází. Na závěr nechybělo „živijó“ se slavnostním přípitkem a rozdáním suvenýrů.

Celou dobu nám přálo krásné počasí, které se jen na krátkou dobu pokazilo. A to zrovna při cestě z náměstí do restaurace u vleku v Šachtách. Dobrá nálada nás však neopustila. Pro každého bylo připravené jídlo a pití podle vlastního výběru, každý si mohl dopřát podle vlastní peněženky a stavu zaživačio ústrojí. Následovaly vzpomínky na minulost, současnost i budoucnost, prohlídka donesených fotografií, pořízení skupinových fotografií, vzájemné gratulace, přání a pozdravy. Povolné byly diskuse o jídle, pití, ženských, mužských, dětech, vnoučatech, příbuzných, dobře známých i méně známých, veselých příhodách z mládí a ostatní drby. O nemocech raději jen málo. O politice vůbec ne, to jsme si nechali až na příští týden k volbám. I písničky z našeho mládí a „poudačky od Slávky“ občas přišly na pořad posezení.

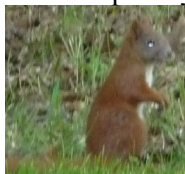
Zdravé jádro spolužáků pak ve dvě hodiny z půlnoci (díky obsluhující Věrce Preisslerové) rozhodlo o tom,

že se příští rok sejedeme zas.

Pro zajímavost naše účast:

přišel 26, zemřel 11, nemocen 2, neozval se 2, omluvil se 3, nepřišel 2, celkem 46.

Poděkování patří všem jmenovaným, kteří svůj volný čas věnovali našemu třídnímu setkání po padesáti letech a obzvlášť dětem Základní školy, které spolu s vyučujícími školní prostory krásně upravily.

*Za organizátory setkání
Marie Adametzová
Ivana Burgermeisterová
Jan Vaverka*

Naše škola ve Vysokém

Měšťanskou školu ve Vysokém jsem navštěvovala brzy po II. světové válce. Lidé si oddechli od prodělaných hrůz, všude bylo plno elánu a nadějí na lepší život ve svobodné zemi.

V této době napsali pro školu a její žáky pan učitel Petr Hnyk a Karel Ďoubalík písničku. Odrážela tehdejší atmosféru. Byla nenáročná na zapamatování textu i melodie. Zpívali jsme ji při hodinách hudební výchovy, oslavách a různých vystoupeních.

Stále vidím oba učitele sedět za klavírem. Slova i nápěv si dodnes pamatuji, jen tak si ji pro sebe občas zabroukám. Kdo si na písničku pamatujete, zabroukejte si ji jako to dělám já a zavzpomínejte na autory a dobu, ve které jsme tenkrát žili.

(Je to ta na vizitce, doplněná o čtvrtou sloku refrénu:)

**Státi směle s čelem hrdým na své
půdě zděděné, neuhýbat před ne-
štěstím, byť i bylo nezměrné.**

Hana Kalousová

Život s divadlem

Slíbila jsem povídání o divadelní a loutkové činnosti Josefa Hejrala staršího. Bude to opravdu delší, protože jeho působení v divadle začalo v jeho pěti letech. To se právě s rodiči přestěhoval do divadla Krakonoš. Stačila jim i s bratrem na bydlení dnešní schůzovní místnost hned vedle vchodu. Zde se odehrával nejen rodinný život čtyřčlenné rodiny, ale také schůze spolku, divadelní zkoušky, praní prádla na živnost a kolik stesků, nářků, radosti, drbů slyšely zdi při četných návštěvách u Fanči Hejralové, není možné vypovědět. Znímám to jen z vyprávění pamětníků a také svého tatínka, který v divadle našel svou druhou rodinu. Za to vše měli kluci v divadle velké prostory. Dostali možnost opravdu nasát divadlo všemi smysly, ale také je provázely hlučné zábavy a okázalé plesy. Velice brzo začal Pepča hrát divadlo, začátky si nepamatuje, protože následovala šňůra různorodých rolí vážných, směšných, ale především komických, ve kterých ho diváci milovali. Zatím si nikdo nedal tu práci, aby je vyhledal a sepsal podrobný seznam. Dovolují si říci, že jich bylo přes stovku. Nezapomenutelné jsou především ty z operet, ať je to Na tý louce zelený (Bulfinek) nebo Nazdar, tati či her se zpěvy jako Únos Sabine, Komedyje vo Libuši, Komedyje vo hvězdě (role sv. Josefa) a řady dalších. V každé z nich byl nezapomenutelný a jedinečný, však si také z různých divadelních přehlídek odnesl nejedno ocenění, na-

posledy zcela nedávno za roli poustevníka v Hrátkách s čertem. V dřívějších letech byl šéfem jevištní techniky, v níž začínal se svým tátou, domovníkem divadla Krakonoš. Svítíl s ním a vzpomíná na pana Hnyka – hodináře, řečeného Bonbónek nebo pana Volka, elektrikáře, který občas při hře popíjel a pak usnul. Moc zasvěcených neví, že z jeho návrhů a rukou vzešla celá řada scén. Má špičkový smysl pro estetiku a zároveň šikovné ruce pro výrobu. Jeho divadelní scény v sobě měly vždy punc jednoduchosti, účelnosti a byly stejnorodé, vhodné pro rychlou stavbu. Tou zatím poslední se mohli diváci pokochat při velikonoční premiéře Bejvávalo. Kdo to představení viděl, jistě si zapamatoval kouzelnou nápojevní budku, ta byla nově vyrobena jen zčásti. Vrchní díl je z původní nápojevní boudy ještě z radnice. A to se dostáváme k další skryté profesi Pepči Hejrala, po desítky let se stará o archiv divadla, kde je k nalezení nejen fotografický materiál, ale také plakáty, programky, nahrávky, diplomy, ceny papírové a hmatatelné, původní jednatele knihy a mnoho dalších dnes již zajímavě vzácných dokumentů. Kromě toho spravuje také divadelní knihovnu, která obsahuje přes tisíc titulů divadelních a loutkových her, jsou všechny pěkně srovnané a zapsané, takže není žádný problém je najít. Spíše je v posledních letech mezi herci tendence knížky si nechávat doma, což je škoda pro další herecké a režijní

generace. Tak bych při tom psaní zapomněla, že děda Hejral svou první roli dostal u profesionálů, kteří sem o prázdninách zajížděli s divadlem Akropolis a chyběl jim do jednoho kusu chlapec houpající se na koni. A tak se zrodil velký vysocký ochotník. Svou první opravdovou roli dostal během války v dramatu *César* (senátor) pod režijním vedením svého bratra Jaroslava. Jak šel čas a přibývalo let, seznámil se se svou ženou Marií, která byla stejně jako on oddána divadlu. Jejich prvním režijním počinem byla hra *Červený mlýn*. A stejně jako je tomu u rolí, ani zrežirované hry nejsou vypsány a spočítány. Jisté je, že jejich režie přinesla do vysockého divadla nový vítr. Změnil se přístup k pojetí divadla nejen v režii, ale i ve výpravě a herectví. Prakticky až do devadesátých let nejvíce režírovala manželská dvojice Hejralových. Oba také stáli u zrodu Národní přehlídky Krakonošův divadelní podzim, tehdy přehlídky vesnických souborů. Právě od nich vzešel podnět a nabídka na konání téhle mimořádné kulturní akce. Právě v letošním roce se dočká svého výročí 40 let ve Vysokém a Josef Hejral je jediným členem přípravného výboru od počátku do dnešních dnů. Nejen velkému divadlu patřil jeho čas, také dřevění herci se hlásili o své právo. Kolika postavičkám propůjčil svůj hlas nelze spočítat, mezi stálíce však patří starosta Škrhola, čaroděj, vodník, různé příšery a čerti, králové i chalu-

páři. Dlouho loutkové hry režíroval, připravoval pro ně scénu, dokonce ji i vyráběl a je autorem Dlouhého, Šírokého a Bystrozrakého, rozpadajícího se a zase skládajícího se kostlivce, akrobata a dalších loutek. Přestože byl vyučeným

stavebním elektrikářem, dokázal si potřebné doplnění kostýmů a scén, ať loutkových či činoherních ušít sám. Málokdo dnes tohle ví, stejně jako to, že krásně maloval. Že se staral o divadelní budovu jako domovník, topič, navíc promítá v kině. A několik desítek let stál v čele divadelního spolku Krakonoš. Zažil v něm hodně dobrého, sem tam něco zlého, ale hlavně nepřestal předávat lásku k divadlu, hudbě a kráse nejen svým synům, vnoučatům i pravnučce Aničce, ale celým dalším generacím vysockých divadelních ochotníků.

Svatava Hejralová

„Jak se točil Krakonoš“... – pokračování

Velký les se stavěl „odshora“. Z lesů od Křivokláta nám přivezli 2 nákladáky stromů. Každý se prohlédl, rozměřil a nařezal tak, aby šel pověsit ke stropu ateliéru, takže ze vzrostlého smrku jsme dokázali udělat tak 3 do našeho lesa. Každý měl své přesné místo a roli ve filmu. Po ukotvení i dole k podlaze se podle náskresů vytvářely kopce, cesty i potok. Na kulisách před stěnami ateliéru byla vymalována obloha nad horizontem

hor, v horách lesy a chaloupky a před kulisou, kterou Krakonoš překračuje, začaly různé dřevěné kozy a praktikáble a bedýnky, které se potloukaly prkny v místech, kde se chodilo, igelitem a pytlou jinde.

To byl základ terénu. To vše se zasypávalo horami rašeliny, osazovalo pravým (!) mechem a trávou. Podle role krajiny v té které scéně, jsme ji doplnili tu cedulí „tady je Krakonošovo“, tu březovým zábradlím, onde krmelcem či trsem horského kvítí. Výsledek byl dokonalý a tak jsme k původní vůni ateliéru přidali vůni horského lesa.

Poznámka o rašelině: Je zajímavostí, že rašelina se v tehdejším filmu používala hojně, vděčí za to své podobě se zeminou, je extrémně lehká a neobsahuje kamínky. Proto se používá na tvorbu terénů nad dutými konstrukcemi a hlavně ve válečných scénách. Výbuchy min, granátů či leteckých bomb – tak to je obyčejná kopáčská „rasovina“. V místech výbuchů daných scénářem se vykope původní zemina, jáma se osadí náloží patřičné síly, propojí drátky končícími v „čokoládě“ šéfa pyrotechniků a zasype rašelinou, pokrytou trávou bez drnu. Po odpálení nálože tak vznikne mnohonásobný efekt výbuchu, který ovšem nikoho nezraní odlétajícím kamením. Odpaly tehdy vážně neřídil počítač či nějaká klávesnice – ta „čokoláda“ je fakt! Do elektrikářské „čokolády“ se z jedné strany vešroubovaly měděné hřebíky, z druhé strany drátky od náloží v přesném pořadí. Vznikl takový elektrický hřeběn. Druhý pól byl hřebík v násadce,

kterým se přejíždělo po těch v čokoládě, jako když jde kluk s klacíkem podél plaňkového plotu. Po jednom, když byl nálet, rychleji při efektu kulometné dávky. A to byl Barrandov tehdy špičkou východních filmařů. Jak tenkrát mohli v CCCP natočit bitvu u Kursku beze ztrát, to si skutečně představit nedovedu. To už jsme od Krakonošova ovšem na míle daleko, tak honem zpátky do pohádky!

Konec 2. dílu.

Martin „Šneko“ Štěpánek

Z KULTURY

Druhá muzejní noc

Na vernisáži promluvil po 21.30 hodině Michal Jakl a pár slov přidali Ivo Vodseďálek a stanovský František Vodseďálek. Výstava věnovaná Oldřichu Vodseďálkovi přilákala na 155 lidí a odhadem dalších 20 návštěvníků

zůstalo venku. U kostela předvedli děti dvakrát ukázkou z Tobiáše Františka Vodseďálka ze Staré Vsi. Pak se promítalo a v muzejních expozicích malovala tři děvčata. Za krásného teplého počasí se zájemci trousili až do druhé hodiny ranní. Nápad byl mnoha

účastníky oceňován.

I. Ř.

Promítání filmů na muzejní noci.

Jsem technik. Mám rád technickou historii, ale ta nebývá příliš známá. Nejvíce mne však uchvacuje historie zvukového a obrazového záznamu. Tato vlastnost u mne „propukla“ někdy ve dvanácti letech, kdy jsem z roztavených náhrobních svíček odlil svou první gramofonovou desku a do ní „vyškrábal“ první záznam zvuku z rozhlasového přijímače. Na průmyslové škole elektrotechnické jsme natočili se spolužáky náš první film a doslova znovu „vynalezli“ magnetofon. To už byla u mne posedlost a když se nám podařilo natočit ředitelskou důtku, byl to asi vrchol amatérského záznamu.

O záznamu ředitelské důtky se dozvěděli ve Výzkumném ústavu zvukové, obrazové a reprodukční techniky (VÚZORT) a nechali si ji předvést. Byli z ředitelské důtky a „magnetofonu“ tak šokováni, že jsem ve VÚZORT nastoupil do zaměstnání. Ve VÚZORT byli špičkoví odborníci v mnoha oborech a já ze zvědavosti pečlivě obcházel všechna oddělení a sledoval co je kde nového. Pracoval

jsem v oddělení „Záznam zvuku“, kde vznikaly špičkové profesionální stroje pro filmové studio Barrandov, československý rozhlas, gramofonové závody a mnohé jiné. Takže k mému amatérskému nadšení přibýly profesionální znalosti.

Získal jsem tak netradiční znalosti o materiálech a netradiční postupy při zpracování. Když pak byl po revoluci VÚZORT úředním rozhodnutím zrušen, odešel jsem do důchodu.

Při občasných návštěvách muzea ve Vysokém, přinesli pracovníci muzea, mezi řečí o prudce hořlavých nitrátových (celuloidových) filmech, dvě filmové krabice s tvarem a rozměry pro mne velice blízkými. Nezklamal jsem se. Byly to nitrátové filmy a jako technikovi milujícímu historii se mi

maličko roztřáslý ruce. Filmy jsem si vypůjčil a velice improvizovaně (jak jinak u mne) je okopíroval na DVD. Při kopírování jsem trnul strachy, aby se filmy nepoškodily, byly stářím zkrehlé a mohly se snadno přetrhnout. I když můj promítací stroj má mnohá zabezpečení a téměř dokonalý tepelný filtr VÚZORT, správný technik by si nikdy neměl být ničím jistý. A požár

nitratového filmu je neuhasitelný, vždyť se vyráběl ze střelné bavlny! Po okopírování obou filmů jsem filmy uložil do polyetylenových pytlíků s krabičkami od sirek (bez škrtátek!) naplněnými kafrem. Ten měl filmům vrátit alespoň trochu pružnosti, i když odborné knihy to popírají.

Pracovníci muzea na digitální kopii mohli bezpečně a v klidu zjistit o čem filmy pojednávají a kam je zařadit. Mne ovšem napadl husarský kousek oba filmy promítnout na druhé vysoké muzejní noci. Sebelepší kopie je kopie a z originálu nějak přímo číší doba vzniku filmu. Z bezpečnostních důvodů jsme tedy raději zvolili promítání na volném prostranství. Ale kde? Mělo by to být co nejbližší muzea a tak se zdálo prostranství před kostelem jako nejlepší. Promítaný obraz by měl být co největší, ale kde vzít tak velké plátno? Při pohledu na krásně upravenou zeď kostela bylo jasné, že jí s laskavým svolením farnosti použijeme jako „difusní promítací plochu“. Abychom „povýšili“ bezpečnostní ochranu, poprosíme dobrovolné hasiče o odbornou pomoc se sněhovým hasičím přístrojem.

Pracovníci muzea měli velkou práci se získáním všech možných povolení a souhlasů. Já jsem se věnoval kontrole a nastavení projektoru, kterému je přibližně šedesát let. Výměna oleje ve skříní maltézského kříže, výroba nové okeničky podle normy pro němý film. Dnes normalizovaný rozměr „zvukové“ okeničky značně ořezává obraz na němém filmu. Měl – li se němý film z května 1926 Maryšky a Votočka z Jablonce nad Jizerou o vy-

sockém Hradsku, Nístějce a hlavně o Vojákově mlýně promítnout tak, jak byl natočen, musel jsem vyrobit okeničku s původními rozměry obrazu na němém filmu. Okenička by měla mít rozměry s přesností na setiny milimetru, to jsem s domácími možnostmi nebyl schopen dodržet a tak tvar obrazu byl kostrbatý, nepřesný obdélník. Nebylo úkolů málo, ale ta radost!

Přišel den „D“ 11. června 2010. Po poledni jsem naložil auto vším potřebným. Auto bylo plné a odjel jsem ze Stanového do Vysokého ke kostelu. Při natahování napájecího kabelu z muzea vzniklo několik vzrušujících okamžiků, ale po upevnění kabelu na rozkvetlý kaštan u kostela se věc podařila. Pak ještě postavit stan nad promítací stroj, aby nepršelo a mohlo se začít s instalací strojového parku. K reprodukci zvukového doprovodu druhého filmu, týdeníku ze zimy 1942, jsem použil, kdysi špičkovou, reproduktorovou kombinaci VÚZORT, která se i po padesáti letech překonávala.

Přišel večer a vše bylo připraveno a kupodivu chodilo. Mezitím probíhaly všechny další akce muzejní noci.

Když přišel čas promítání, zahájil akci pan Michal L. Jakl. Já jsem pak poprosil o naprostý zákaz kouření a dokonce i jen pomýšlení na ohýnek a vysvětlil, o jak prudkou hořlavinu (celuloid) jde. Poprosil jsem o maximální shovívavost a trpělivost, protože teprve teď poprosím pana kolegu hasiče, aby byl tak laskav a přinesl z muzea první film. Vysvětlil jsem, že nechci nechat tak prudce hořlavý film bez dozoru ani okamžik. Mezitím byla krabice s filmem přinesena. Krabici jsem otevřel. Vylínl se silný zápach po kafru a já film začal do projektoru zakládat. Bylo dost překvapení, že je k tomu zapotřebí poměrně hodně času. Byl to nebetyčný rozdíl proti stisknutí tlačítka na přehrávači DVD.

Když byl film založen do projektoru, znovu jsem já, i pan Jakl, poprosil diváky blízko projektoru, aby popošli kousek dál od stroje, nikdo si nedovede představit jak prudká hořlavina celuloid je, a na dané znamení se projektor rozeběhl. Pan Jakl přednesl okamžitě komentář k tomuto němému filmu z roku 1926 nazvanému: „Kinetomatografické momentky z výletní restaurace: „Vojákův Mlýn.“ Majitel: Vojtěch Josífek.“ Výjimečnost chvíle, kdy na plátně byl na chvíli rok 1926 si diváci asi uvědomili a po skončení filmu byl bouřlivý potlesk. Promítnutý film byl okamžitě dán do krabice a odnesen do muzea.

Jako druhý se promítal filmový týdeník z roku 1942, kde se „hrudovaly“ sněhovými hroudami a dobývaly hrad vysocké děti, hon na „lišku“, tedy závodníka Miloslava Chluma, provedli vysočtí „skijáci“ a kluci závodili na

„Starovačce“ ku Staré Vsi na saních. Promítání proběhlo bez závad, i když mi bylo přeci jen dost horko. I při značném hluku, který projekční přístroj vydával, zaslechl jsem smích a snad byl někdo na filmu poznán.

Jako by si filmy i projektor na sebe zvykly, druhá projekce před půlnocí byla ještě lepší. Potom jsme zařízení uklidili, napájecí kabel bez potíží svinuli (automobilový provoz byl v tu dobu téměř nulový) a vše uvedli do původního stavu. Jen na místě, kde jsem stál u projektoru, byla trochu vyšlapaná tráva.

Odnesl jsem si mnoho silných dojmů z muzejní noci, ale nejvíc mne překvapil okamžik, když mi podal ruku mladý pan Karel Bárta, který zastával funkci hasiče a řekl asi to, že děkuje za krásný zážitek a že si nikdy nepředstavil, že se mu budou třást ruce, když ponese krabici s filmem. Určitě je ve starých filmech nějaké tajemné kouzlo, které z nich za temných nocí vystupuje a okouzluje ty, kteří se okouzlit nechají.

Napsal Milan Fügner a údaje o obsahu filmů doplnil

Bc. Michal L. Jakl

(První čtvrtina článku poněkud zkrácena red.)

Výstava o životě a díle ke 100. výročí narození stanovského rodáka, žáka Adol-

fa Kašpara, krajináře a ilustrátora, vězně 50. let min. stol., akademického malíře nejen Vysocka *Oldřicha Vodsed'álka*

potrvá v přízemí muzea do 17. října 2010.

Členky Klubu lidové tvorby Praha opět **předváděly** tradiční **techniky** v muzeu od 13. do 16. července.

Pohádkový park pro děti 26. června u divadla Krakonoš se opět vydařil,

počasí i zájem stoprocentní. Na 200 návštěvníků.

To jste vy ti hrozní žáci, co svět naruby obrátí...

oslovují andílci jednu ze tří skupin (Roprachtice a Katky, Bozkov s roztockou Veronikou a Standou, Jesenný a Josífek) deváté třídy, která se v počtu 16 představila 29. večer a 30. června ráno v pekle, nebi a s úmyslem dostat se do ráje. V Krakonoši tleskali

diváci vysokým – aktivní všudybylce Katce Hnykové, zdrženlivé smíšce Katce Žantové, učenlivému objevu Standovi Knížkovi a neopakovatelnému pohodaři Tomáši Josífkovi; bozkovským – bezvadnému třeštidlu Luce Strnadové a vysmátému sympatřákovi Davidu Kučerovi; roprachtickým – bezprostřednímu „traktoristovi“ Davidu Malíkovi, autentickému „dětinovi“ Tomáši Zelenkovi, nápaditému živlu Honzovi Noskovi a pozitivnímu nadšenci Vojtovi Kořínkovi; stylové Veronice „Kůň“ Farské z Roztok u Semil; a v neposlední řadě jesennským – příjemné „stydlince“ Adélce Dlabolové, rozverně „optimistce“ Elišce Vykydalové, zajímavé „samorostce“ Veronice Slukové, vstřícnému originálu Kubovi Motejlkovi a šikovnému suverénovi Kubovi Zemanovi. Provázeli je andílci v podání Ivanky Markové a Elišky Bochové, Štěpánka Skalská coby čertice a čertík Žanetka Srnová.

Svítil jim k tomu Honza Vaverka st. a zvuk pouštěl Vašek Hejral.

Poděkování: – Katce Hnykové za pomoc s výběrem hudby a některé pohybové kreace, několika mladším děvčatům za nápady, Kubovi Zemanovi za postřehy o spolužácích, Věře Preisslerové za výpomoc s návrhy scény a kostýmů, děvčatům z devítky za „výtvorno“ na scéně i plakátech, Standovi Knížkovi a Tomovi Josífkovi za praktikáblu na scéně, Honzovi Noskovi za plakáty, Martinu Petruškovi ml. a Vaškovi Hejralovi za CD s hudbou, Honzovi Vaverkovi ml. za nasvícení scény a natočení DVD, spolku Krako-

noš za poskytnutí divadla a všem hráčím za zkoušení, protože vydrželi a nakonec to dokázali.

Ve scénkách plných pohybových a pěveckých čísel se uplatnili všichni (i přes dva úrazy a některé menší kiksy)

svým osobitým vystoupením a někteří překvapili. Ve středu posledního června po představení se s celou devítkou rozloučila škola.

Hodně štěstí v životě a zlomte vaz, moji milí „herci“!

Ivana Řehořová

Poděkování

Chtěla bych tímto poděkovat všem, kteří v měsíci červnu uspořádali dvě krásné akce. První bylo muzeum se svojí muzejní nocí. Bylo to krásné, milé, nádherná atmosféra. Díky všem, zaměstnancům muzea, účinkujícím dětem, promítači a ostatním, kteří pomáhali. A druhým velice silným zážitkem bylo představení deváté třídy v místním divadle. Ti mladí byli úžasní, včetně těch několika mladších, kteří s nimi vystupovali. A to, že to paní knihovnice dokáže nacvičit a připravit, je takřka neuvěřitelné. Přiju devátákům dobrý vstup do života a co nejvíce splněných přání a snů. Jsou moc šikovní. Díky!

Anna Austlová

Chtěli bychom poděkovat jménem rodičů žáků 9. třídy za krásné představení na zakončení školní docházky, které jistě nebylo jednoduché nacvičit, zvláště v dnešní době, kdy mládež má mnoho jiných zájmů a nezájmů. Proto obzvláště velký dík patří paní Ivě Řehořové, která práci s mladými nevzdává po mnohá desetiletí.

Knížkovi

Loučení s devítkou

Ačkoliv již delší dobu nesleduji, kdo chodí na „základku“ do Vysokého, tahle třída, která vycházela 30. 6. 2010 mi utkvěla v paměti a to nejen proto, že ji měla na starosti má bývalá třídní, paní učitelka Eva Nesvadbová, ale i proto, že ji navštěvoval můj malý bráška, který za tu dobu vyrostl, zmužněl a možná i zmoudřel. Jako každý rok má devítka překvapení pro veřejnost a pro celou školu. Tento rok

tomu nebylo jinak. Pod vedením přísuné ruky a geniálního ducha paní Ivy Řehořové dali deváťáci dohromady něco úchvatného. Byla jsem svědkem divadelního představení, které nemělo chybu. O humorné chvílky nebyla nouze, naopak. Již jsem si připravovala kapesník z toho důvodu, že se bude jednat o to smutné, o loučení, které uzavírá jednu kapitolu života těchto

tvořenou hromadu jsem znova rozhrabávala. Kolemjdoucí členka recit'áku s pejskem mi šla pomoci. Kolem jel její táta na kole, zjistil co to děláme a po malém rozmýšlení se přidal a systematicky prohledával terén. Viděla nás sousedka odnaproti a přišla s baterkou. Pak se objevila sousedka z domu a zapojila se i se svým přítelem. Padaly návrhy jako vyhodit kupu na asfaltku, aby prsten cinkl, použít magnet, dokonce sehnat detektor kovu, ostřejší hrábě apod. Nechyběly ani dotazy, jestli nemám prsten na prstě nebo dřavou kapsu. Taky se objevily možnosti, že je někde úplně jinde, že jsem ho odhodila hráběmi nebo jsme ho zašlápli do hlíny. Bála jsem se, že prsten najdu doma a budu to muset zatlouct. Mezitím někteří narazili na psí trus a vylézající slimáky. Hledali jsme bezvysledně všichni až do tmy. Ráno jsem chvíli znova hromadu rozhrabávala a k večeru začala nová akce s oběma sousedkami a teď už s dvěma děvčaty. Nic. Celkem byla kupa proházená a prozkoumaná asi čtyřikrát. Přesně jako kdybyste hledali jehlu v kupce sena. Tou dobou na druhé straně domu sekala další sousedka odnaproti travu. A najednou nás ohromila. Nalezla náhodou prsten v trávě na cestě ke kůlně, kde mám hrábě. Ne, že bychom tam několikrát já i moje sousedka z domu, kterou to tam táhlo, nehledaly. A tak se omlouvám hledajícím za svou umanutost na kupu. Ale proč to všechno píšu. Protože taková sousedská výpomoc stojí za zaznamenání. Bylo to moc milé a zahřálo to u srdce i kdyby se byl prsten nenašel. Tímto všem pomocníkům srdečně dě-

kuji a konstatuji, že ve Vysokém dobří lidé ještě žijí.

Ivana Řehořová

Z HISTORIE

Vysocké mlýny – 5. část

Vojákův mlýn

Mlýn č. 154 byl větší, uvádí se už v r. 1787, majitelé Nečásek a Neřuka. U silnice asi pět minut od pěšinky na „Zámčístě“ (Nístějku). Na počátku 20. století se v dřevěném mlýně už nemlelo. Za Hladíkovy rodiny byla světnice zařízená postaru. Bylo to oblíbené výletní místo. Jako farský mlýnek měl asi právo prodávat lahvové pivo, na rovné loučce stály stoly a lavice, vzhledu úly, bulije obsazené hráči kuželek. Scházela se tady mládež z okolních obcí ze strání nad Jizerou. R. 1913 lehl mlýn popelem. Tehdejší majitel Folprecht už ho znova nepostavil, odešel do války a nedostavěný a zadlužený mlýn koupila v dražbě vysocká obec. Ta ho i s pozemky prodala a od roku 1916 jsou majiteli Josífkovi. Byla otevřena výletní restaurace s tanečním sálem a verandou pro muzikanty. Nad potokem byla střelnice, pořádaly se závody o ceny. Pod sálem u potoka byl umístěný kuželník, na loučce vedle se hrávalo divadlo v přírodě. Pořádaly se taneční večírky, plesy dělníků z Hradska. Vyhledávaný zábavní podnik. Majitel, bývalý lyžařský závodník Vojtěch Josífek, byla osoba velmi populární. Zastávky na výletech. Bohatý výběr občerstvení – uzenky, chléb s máslem a medem, syrečky, limonáda. Hlučný orchestri-

on. Čilý život Vojákova mlýna končil německou okupací. V r. 1938 byla tato část zabrána do Sudet. R. 1940 majitel umírá a mlýn převzala jeho dcera Marie Koldovská. Němci zde umístili tak zvané národní hosty – válečné uprchlíky z Německa, Rigy a Podkarpatské Rusi. Sláva a život výletní restaurace se neobnovily ani po válce a majitelka prodala r. 1958 dům Uhelným skladům Pardubice. Bydlela zde jako správkyň. R. 1961 přebral bývalý mlýn podnik Kniha Pardubice. Koldovská se stěhuje k dceři do Vratislavic. V 80. letech tam trvale bydlela starší paní Tupcová pracující tehdy v továrně na Hradsku. Objekt je nyní v soukromém vlastnictví.

I. Ř.

Příště 1. část Paměti zájezdního hostince ve Dvorku.

Karla

Každá válka jednou skončí. Skončila i

druhá světová, armády se vystřídaly a ve Vysokém po nich zůstal u pana Šimka takový pěkný koník.

Pana Šimka jsem moc neznala. Bydlel na druhém konci města, hospodařil, povozničil, jezdil s faktorem Housou pro dílo, korále, a měl rád koně. A u něho našel koník nový domov. Asi pod vlivem filmového příběhu o lásce pražského fiakristy k jeho koni „Karel a já“, chtěl ho také tak pojmenovat, ale byla to kobyłka, tak tedy Karla.

Se zvířaty to máte jako s lidmi. S některými si padnete do oka hned při prvním setkání. A taková byla i Karla. Docela jste si ji dokázali představit s důstojníkem na hřbetě nebo zapřaženou do kočáru, jenom ne jako tahouna těžké vojenské techniky.

Pan Šimek ji zapřáhl do lehkého žebříňáku a rozvázeli, co si kdo objednal. V zimě vůz vyměnili za saně a že bylo stále co rozvázet, mohli jste denně tuto svéráznou dvojici potkat ve městě.

A nikdy s prázdnou.

Karla byla brzy miláčkem dětí, ona i pan Šimek. Připadalo mi, že spolu hráli takovou hru. Stačilo, když se vracel, už bez nákladu, s Karlou domů, potkat děti a ty zažadonily: „Pane Šimek, svezte nás“, on kývnul hlavou dozadu: „Tak si naskočte.“ A děti celé šťastné naskákaly na vůz, aby se svezly s Karlou.

Ani naše děti, když jezdily k dědečkovi, nebyly výjimkou. Se svými kamarády pana Šimka s Karlou hrozně rády potkávaly a oba dodnes patří k jejich vysokým vzpomínkám.

Věřím, že jistě nejsou sami, kdo vzpomenu.

Anna Čerovská

■ Prázdninová rána

O prázdninách nás maminka nechávala dlouho spát. Ustlala nám na domě na seně, protože se tam nedržely mouchy. S bratranci a sestřenicemi nás bývala celá řádka. Hned první probuzení bylo nádherné. Ženci klepali kósy, ptáci zpívali, kukačka počítala roky. Kohout svým kokrháním budil poslední spáče, slepice kdákaly, aby oznámily, že snesly vajíčko. Z dálky se ozýval štěkot psů, upozorňovali na přítomnost cizí osoby. Po příchodu do světnice nás čekal hrnek nadrobeného chleba s bílou kávou. Okna bývala otevřená dokořán, kočky se už vyhřívaly na sluníčku. Vzduchem se šířila vůně čerstvě posečené trávy. Po jídle hurá ven! Čekala nás práce. Roztřásali jsme travu nebo už seno. Někdy nám pomáhaly i slepice a hledaly něco k snědku. Zhluboka jsme se nadechovali, abychom vychutnali vůni příro-

dy. Kolem to bzučelo, včely a čmeláci se pásli na květech a zároveň dělali užitečnou práci. Po zemi lezli brouci a mravenci. Sem tam někoho štípili, aby dali na vědomí, že jsme vstoupili na cizí revír. Někdy se na louce už pásly kozy, pomekávaly a pozorovaly nás při práci. Mez byla pokryta ostrůvky mateřídoušky a každý den dozrávaly lesní jahody. Na louce rostly dvě třešně, raná a pozdní. Vždy bylo co si utrhnout.

Taková to byla krásná rána před příchodem traktorů, aut a jiné techniky na vesnici.

Hana Kalousová

■ Jeníček Prasáček

Kdysi velice strašně dávno žil v Třiči na Kamenci Jeníček. Třičáci, pískáči mu přezdívali Prasáček. Tedy Jeníček Prasáček. Byl malé postavy a byl jediným pasákem vepřů pro město Vysoký, Kamenec a Horní Tříč. Díky všemu byl spíše všem pro legraci. Na druhé straně byl uznáván jako obecní zřízenec pod skutečným pravidelným obecním platem. Bydlel na Kamenci, zde měl roubený příbytek se starou kůlnou a přístřešek s kolcem. Rád ovšem chodíval do všech hospod, ovšem pokud měl zrovna s čím zaplatit. Jednou, když Jeníček u křížku odpočíval obklopen svými prasaty, tak zpola usnul a měl neuvěřitelnou vidiu. Neznámá zahalená postava k němu počala hovořit:

– Jéno, ty troubo jeden. Dřeš se tu, prací nikdy nezbohatneš. Nech prasata prasatama a jdi večer na hrad Nistějku, tam je ukryt veliký poklad. Když jej vyzvedneš, budeš tak bohatý, že si

budeš moci koupit co chceš. Ale nešir se před ostatními a v klidu si vezmi kolec a jeď na hrad. Za plného úplňku pros ducha hradu nebohého Ondru Nistěje, že se za něho ve vysokém kostele pomodlíš a on bude zbaven kletby a bude vysvobozen. Na důkaz, že to je pravda najdeš před sebou groš.

–

Jeniček se probral a začal přemýšlet.

– Pěkný sen, ale jenom jedině sen. –

Jak se tak zvedal, tak pojednou uklouzl po něčem co upadlo praseti vzadu a padl zpět na zem.

– Hrozní vepři, kde se zastaví, tak se tam... –

Dřív než dořekl, tak silně žasl. Kromě toho co čekal a měl na botě, tak uviděl groš a pochopil, že to nebyl jen pouhý sen. Leskl se přímo pod ním. Zkusil jej v zubech, byl skutečně pravý. Ale co teď dál? Do večera přemýšlel, pak odvedl prasata do prasečnicku.

– Svině, teď uvidíte. – Nebylo jasné koho tím myslel.

Vzal kolec a vydal se na cestu. Pod Sokolem potkal starou Šaldovou. Zvědavě se ptala:

– Kam jdeš Jeničku? –

– Na pomyje do mlýna, prasata je rádi žerou, pak jsou tlustá a obec má hodně tučného masa na prodej. –

Pokračování příště.

Zdeněk Fišera

ROZHOVORY

Určitě jste je někdy potkali, když projížděli na traktoru, manžele Jiříčovy. Sešli jsme se s panem inženýrem Milanem Jiříčem, abychom čtenářům

Větrníku přiblížili práci pokusné stanice ve Vysokém.

O jakou stanici se jedná a kdy byla založena?

Je to Pokusná stanice Výzkumného ústavu rostlinné výroby v Praze Ružyni. Vznikla v r. 1969 a od té doby jsou zde prováděny polní dlouhodobé pokusy převážně zaměřené na výživu rostlin.

Z jakého důvodu?

Tyto stanice už existovaly zejména v intenzivních zemědělských oblastech např. v Čáslavi, Lukavci atd. Vytvářely se na základě výrobních oblastí např. řepařských, bramborářských..., aby pokrývaly zemědělskou výrobu celé republiky. Rozšiřovaly se na horskou výrobní oblast, kterou reprezentuje právě stanice ve Vysokém.

Od kdy tady pracujete vy?

Od roku 1984, manželka začínala už od dva roky dříve. Nastoupil jsem a převzal práci po panu Miloši Hrubém.

Jaké byly začátky?

Objekt byl při nástupu více méně stodola a byly v něm hrozně podmínky. Do celkové rekonstrukce, během níž běžely dál pokusy, patřila i bytová jednotka, kterou jsme obývali až doposud. Letos se stěhujeme na zemědělskou usedlost po mém dědovi do Sklenařic.

Odkud pocházíte?

Jsem „domorodec“. Otec hospodařil ve Stanovém, matka ve Sklenařicích, kde jsem vlastně vyrostl. Manželka je z Rybitví a seznámili jsme se na škole.

Kolik zaměstnanců stanice měla?

Pracovalo v ní až 5 lidí v období konce 80. let. Před revolucí se dělalo hodně pokusů. Jak já říkám – zachránit

výživu národa tím, že budeme pěstovat pšenici na Zlatém návrší. Nesmím zapomenout na Hanku Rakovou, spolupracovnici nějak do 90. roku. Teď jsme zůstali my dva, ale manželka letos končí.

Kde děláte pokusy?

Teď už jenom u Koziny. Za fotbalovým hřištěm byl blok výživářských pokusů až do doby krátce po roce 1989. Máme ještě, rozumí se stanice, pronajatý kus půdy u vodárny na menší pokusy krátkodobějšího charakteru.

Změnily se podmínky?

Přestávala být společenská poptávka. Pokusy se rušily. Po revoluci ani nebylo jasné, jestli se stanice udrží. Měnilo se zemědělství a politika. Pole ale nejsou jen pro potraviny, tvoří krajinu. Změnil se přístup. Na zemědělství v těchto podmínkách se díváme i jako

na ochranu a tvorbu životního prostředí a krajiny.

Co je tedy náplní práce?

Pokusy. Nejsme žádní výzkumníci. Jsme servisní pracoviště, sbíráme data z polních pokusů. Naše činnost má předepsané metodiky na výživářské pokusy.

S čím experimentujete?

Podle stanoveného osevního postupu pěstujeme plodiny při různých úrovních hnojení a to jednotlivými hnojivy, jak průmyslovými (dusík, draslík, fosfor, hořčík, vápník) tak organickými (chlévský hnůj, kejda, močůvka). Z průběhu vegetace jednotlivých plodin získáváme co nejvíce dat.

Jak to děláte?

Na jednotlivých parcelkách různé úrovně sledujeme výnosy a odebíráme vzorky pro další rozbor. Vedle toho

sledujeme nahodilé jevy – průběh počasí. Konečný výsledek ovlivňují i faktory námi neovlivnitelné.

Na jakých plodinách pokusy provádíte?

Na plodinách, které patří do našich podmínek. Dřív to bylo žito. Zkoušel se i hrách, krmná řepa. Dílčí pokusy neprokázaly jejich vhodnost. Stejně demonstrační pokusy prokázaly, že kukuřice se sem také nehodí. Ještě stále jsou to brambory, ale jejich plochy značně poklesly. V současné době vypěstovat tady v kamenité půdě brambory je finančně nerentabilní. Není problém je dovézt. Mechanizovaná práce šetrnou formou, kde není kamení, sklízí brambory, které vydrží a jsou kvalitnější. Místní podniky ani my si nemůžeme dovolit moderní nákladnou šetrnou mechanizaci kvůli pár hektarům. Máme staré, opravované stroje. Další skupinou jsou pícniny. Jetelotrávy, krmné pícniny jako krmi-vová základna a zlepšující plodiny v osevním postupu. A samozřejmě obilniny. Jedná se o krmné obilí. Teď je v kurzu triticales (žitovec), což je kříženec žita s pšenicí, ozim. Má dobrou krmnou hodnotu. Z jařin je to oves a ječmen, pšenici se moc nedaří.

Jak sklízíte a jakou máte mechanizaci?

U nás převládá ruční práce. Je nejpřesnější. Na základní zemědělské zpracování půdy máme traktory, pluh, kultivátor, brány, secí stroj pneumatický – novější, starší typ kombajnu, rotační lištu na traktor na sekání pícnin. Další manipulace je ruční práce. Pro brambory používáme linku na výsadbu, sazeč – kultivační nářadí – vyorávač.

Sběr se zase provádí ručně za pomoci brigádníků. Chemickou ochranu provádíme na menších plochách opět ručně nebo traktorovým postřikovačem.

Práce venku od jara do podzimu je jasná. Co děláte v zimě?

Zpracovávají se data. Dnes se ukládají do počítače, posílají se řešitelům (výzkumníkům) a uchovávají se dál v databázi. Zpracovávají se vzorky, u kterých se provádí mechanické rozbor-y (vyrovnanost zrna, hmotnost tisíce zrn, škrobnatost brambor, klíčivost aj.) a připravují se na odeslání k chemickým rozborům do laboratoří. Pro nás je důležité zaznamenávat během vegetace průběh počasí – teplotu a srážky. V tomto období tyto vlivy vyhodnocujeme a zapisujeme do doprovodných komentářů, které jsou součástí protokolů o jednotlivých pokusech.

Otázka na okraj: škodí plodinám blízkost silnice a motoristického provozu?

Tady určitě ne. Příroda si umí poradit.

Ještě funguje meteorologická stanice?

Meteorologickou budku kdysi obsluhoval p. Karel Petruška pro Meteorologický ústav. My jsme pokračovali ve sledování především srážek. Za tímto účelem byla stanice vybavená automatickým srážkoměrem a Vysoké je napojené přímo na ústředí Hydrometeorologického ústavu.

Děkuji za ochotu, příjemné a poučné popovídání. Přeji, aby práce na stanici mohla i nadále zdárně pokračovat s dobrým spolupracovníkem.

Ivana Řehořová

S kolem ve Švédsku

Byl nás celý autobus 40 lidí a v přívěsu kola. Jeli jsme do Rostocku a trajectem do Trelleborgu a dál nad Norrköping, 1. kemp Sörsjöna, pak už na kolech. Vesměs cyklostezky i po zrušených železničních tratích. A to ve Švédsku jezdí na kole míň lidí než u nás. A ty silnice, kéž by u nás byly asfaltky tak rovné jako šterkovky ve Švédsku. O opravách ani nemluvě, když ve Švédsku jedete na opravovaný flek asfaltky, tak se kolo ani nehne. Jsem stavař a musím uznat, že u nás silnice udělat ani spravit neumíme. Cyklostezky u nás prakticky nejsou. Cyklisté mi potvrdí, že při jízdě u nás jde kolikrát o život. Najezdil jsem za týden 700 km a měli jsme kliku na počasí, jen 1 půlden pršelo, ale bylo teplo, u nás prý pršelo celý týden. Čtu velký poutač, že se chystají slavit 200 let od zahájení prací na Götakanálu, který měl spojit Balt s jezerem Vänern a přes Trollhätte kanál do Göteborgu se Severním mořem. Otcem této myšlenky byl Baltzar von Platen *29. 5. 1766 v Dornhoffu v Německu, hrabě a námořní důstojník ve švédských službách. V roce 1806 založil společnost pro výstavbu kanálu. Projekt zpracoval projektant vodních staveb civilní inženýr Thomas Telford ze Skotska. Projekt byl schválen 11. 4. 1810 a stavba byla zahájena 24. 5. 1810 ve Forsviku, právě před 200 lety. Kanál je dlouhý 190,5 km a z toho bylo 87 km vykopáno ručně do šíře 14 m a hloubky 3 m pomocí 58.000 švédských vojáků, kteří ve 12 hodinových směnách kopali jen pomocí rýčů, lopat a dřevěných koleček celých 22 let!!

Vykopali při tom 3.500.000 m³ zemi-ny. Lodě stoupají do výše 91,8 m n.m. na jezeru Viken a klesají k jezeru Vänern o 48 m pomocí 58 zdymadel. Mohou proplouvat lodě o velikosti 30 m x 7,7 m x 2,82 m (ponor) a podjezdová výška je 22 m. Průplav byl otevřen 26. 8. 1832 již bez Baltzara von Platen, který zemřel 17. 12. 1829 v Kristianii (Oslo) a který na stavbu dohlížel. Dnes se za průjezd platí 560 Euro a v ceně je i ubytování. V roce 1970 a 1993 udělali pod kanál silnici, tak vznikly dva akvadukty. Je to neuvěřitelná technická památka. My máme podobnou menší, Schwarzenberský kanál na Šumavě, který navrhl Ing. Rosenauer, sirotek, jemuž Schwarzenberg zaplatil vzdělání. Při tom ježdění po Švédsku jsem narazil také na kus Vysokého a to na hřbitově ve Falköpingu. Není tam nikdo jiný než Jana Bartoňová, tak jsem ji tam za Vysočáky položil kytičku. Výlet se nám líbil a tak si přeji, abychom naše silnice nechali dělat cizím firmám a peníze na opravy, protože již nestačí miliardy, ale biliony, dali raději na zdravotnictví a školství.

Pavel Berka

Zateplování ISS - foto V. Babáková

Program XLJ. Krakonošova divadelního podzimu

<i>Termín představení</i>	<i>Divadelní soubor</i>	<i>Režie</i>	<i>Autor</i>	<i>Představení</i>
pátek 8. října 19.30 hodin	Divadelní spolek Zdobíčan Vamberk Alena Joachimsthalerová		Noel Coward	Rozmarný duch
sobota 9. října 16.00 a 19.30 hodin	Mrst'a Prst'a Kouřim Martin Drahovzal a Mrst'a Prst'a		Václav Marhoul	Mazaný Filip
neděle 10. října 16.00 hodin	host přehlídky		beseda	František a Sabina Laurinovi
neděle 10. října 19.30 hodin	DS Osada Horní Bříza	Pavel Palán	Eric-Emmanuel Schmitt	Hotel mezi dvěma světy
pondělí 11. října 16.00 a 19.30 hodin	Cimman Revival Sívce	Helena Zdrahalová	Ladislav Smoljak, Zdeněk Svěrák	Dobytí severního pólu
úterý 12. října 8.30 a 10.30 hodin	M+M Hranice u Aše	Vratislav Mikan	Vratislav Mikan	Čert a kupec Seberád
úterý 12. října 16.00 a 19.30 hodin	Chvaletické divadlo JEN TAK, Chvaletice	Martin Vencel	Tomáš Vůjtek	Výmlat
středa 13. října 16.00 hodin	Defilé pohárku SČDO		Vítězné výstupy národní soutěže	Monolog ženy, monolog mužů
středa 13. října 19.30 hodin	Morkovští ochotníci o.s.	Bc. Tomáš Ledvina	Norman Robbins	Hrobka
čtvrtek 14. října 16.00 a 19.30 hodin	ŠAMU Štítina	Ing. Václav Benda	Eric Assous	Příbuzné si nevybíráme
pátek 15. října 16.00 a 19.30 hodin	Rádobydivadlo Klapý	Ladislav Valeš	Nikolaj Koljada	Slepice
sobota 16. října 15.00 hodin	DS J.K. Tyl Lomnice nad Popelkou Renata Tomešová		Carlo Goldoni, Miroslav Pěnička	Poprask na laguně

*Procházka
žalující
Rónovou
cestou*

**Pronajmu byt 3 + 1
s příslušenstvím
po celkové rekonstrukci
ve Vysokém nad Jizerou.**

Tel.: 728 672 735

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Milena

V minulém čísle vysockého Větrníku mne zasáhla zpráva o smrti paní Mileny Hodycové. Milena byla kamarádkou mé babičky Marcely Knopové. Její tatínek se přátelil s mým dědečkem a její babička byla spojena se životem mé prababičky Zajícové. Jak je ten svět malý. Paní Hodycovou a její maminku jsem znala jako dvě ženy, které měly rády děti, už má maminka navštěvovala Hodycovy v jejich krásném sousedním domku v Tyršově ulici ve Vysokém. Já jsem tam také ve svém dětství chodila s ba-

bičkou na návštěvy, Milena nám při různých příležitostech darovala háčkované taštičky, v nichž se nacházely různé sladkosti, ty taštičky mám dodnes. Milenka, ta elegantní dáma, co se starala celý život o svou maminku, neměla sama děti, děti však milovala. Vzpomínám na to, jako by to bylo včera, od té doby, co se odstěhovala z milovaného Vysokého, jsem ji neviděla a pak se dozvídám, že paní Hodycová, babiččina kamarádka, sousedka, ta skvělá ženská s milým úsměvem a zářivýma očima, zemřela sama, sama v hospici v Litoměřicích. Bohužel jsem si i všimla, že na vysokém hřbitově byl zrušen jejich hrob, že by Milena nechtěla mít s Vysokým už nic společného?

Šárka Kořínková

Vzpomínka na Blanku Lukášovou

Dostalo se mi letos ve vysokém sboru československé církve 5. června 2010 prasmutné cti promluvy u rakve mé prately. Narodila se 14. října 1921 ve Vysokém rodičům, kteří vytvořili z hostince „U landveru“ proslulé kulturní středisko, když tam pan Josef Mařatka vedl nejen své knihařství, papírnictví a knihkupectví, ale z hostince vybudoval hotel. Ten proslul kuchyní paní Anastazie Mařatkové a výběrem kvalitních hostů. Básník Vik-

Milena
s mojí babičkou

tor Dyk, kulturní historik Čeněk Zíbrt a dlouhá řada osobností vytvářela zázemí, v němž vyrůstala Blanka a její sestra Jiřina. Ostatně známý vysoký sborník „Kde se bělí Krkonoše“ zdobí obrázek Blanky jako děvčete na „skijích“, tedy malba častého hosta a přítele rodiny Mařatkovy Adolfa Kašpara z Blančina památníčku. Kromě silného kulturního prostředí rod-
ného města a své rodiny, včetně sokolského základu rozvoje těla i ducha, získala vzdělání nejen na tehdy výborné vysoké škole, ale studovala též dvouletou obchodní školu v Jablonci nad Nisou a poté začala pracovat v otcově obchodě. Jakožto studentka se stala činnou členkou „Sdružení studentstva se sídlem ve Vysokém n/Jiz“ i pokladní téhož spolku v letech 1937 až 1942.

Dva dny před svými sedmnáctými narozeninami v roce 1938 napsala v dopise své sestře v reakci na událost, která těžce poznamenala nejen jejich vrstevníky, vyjádření svého hrdého vlastenectví: „Minulý týden se stahovalo vojsko z Příchovic, víš je to smutný pohled na ně, ale přece nejsou poraženi, můžou jít hrdě. My jsme se chtěli bránit, ...“

Ve vysokém sboru tehdejší českomoravské církve se 10. ledna 1942 vdala Blanka Mařatková za Josefa Lukáše, což společenská rubrika v tehdejších novinách označila za propojení dvou z předních rodin města. Právě v roce 1942 bylo okupační mocí rozpuštěno sdružení studentstva. Blanka, nyní již Lukášová, se stala pokladní „Místního odboru Národní matice ve Vysokém“,

který byl nacistickými okupanty rozpuštěn roku 1943. Válečná léta postihla ztrátami mnohé rody na „Vysočtě“, včetně Mařatkova rodu. V oné válečné době započaly však Blance i radosti a starosti mateřské, které pokračovaly plynule i do nových poměrů poválečných.

Spolu se svým manželem, činovníkem Klubu českých turistů, odboru ve Vysokém nad Jizerou, ráda cestovala a později, když někdy sama nemohla, tak s atlasem při ruce si o světě četla nebo sledovala filmové pořady. Se zájmem prožívala z dálky nebo dodatečně z vyprávění, cesty svých mnoha potomků, ač jejím základem životním prostorem zůstávalo město Vysoké. Svého času se věnovala i zpěvu.

Její celoživotní naladění bylo velmi racionální, ale to nevylučovalo hluboká dojetí vlastenecká i nad pozoruhodností přírody. Když její tchýně Antonie Lukášová, které přičítala s uznáním, že ji mnohemu naučila, přišla komunistickou zvlášť o živnost, převzala Blanka již jako zaměstnankyně Jednoty se svým chotěm zavedený obchod textilem na náměstí v čp. 56. Ač dočasně působila i v prodeji obuvi, tak právě v textilním obchodě se proslavila jako vyhlášená a milá obchodnice. Ve svém mladším věku, když se mne někdo zeptal odkud jsem z Vyso-

kého, odkázal jsem na Lukášův rod, čímž si mne snadno zařadili nejen zde na horách, ale i hluboko v kraji a mou

pratetu i u ní pořízené zboží si pochvalovali. K tomu si ostatně poznamenala v prosinci 1967 má prabába Františka Jandová: „Obchod je velmi pěkně zařízen a má po celém okolí velmi dobrý zvuk. Prodává se tam dnes mimo střížního zboží i pánská, dámská a dětská konfekce. Hlavně

teď před Vánocemi je tam stále plno, ale i jiné dny tam jezdí lidé autem z daleka – široka. – Zásahu na této popularitě má také žena Josefa Lukáše – Blanka Mařatková, dcera knihaře a hoteliera Mařatky. – Říkám vždycky, že to je žena jedna z tisíce. Žádná se jí inteligencí a úžasnou všestrannou šikovností nemůže vyrovnat. Všechno, ale opravdu všechno umí, do všeho se pustí a všechno se jí daří. Je ohromně ochotná a pomohla by na všechny strany. Je v obchodě moc milá a proto ty úspěchy na všech stranách.“

Dokončení příště. Michal L. Ják

Poděkování městského úřadu

paní Klauddii Blažkové za osázené truhlíky, které zdobí autobusovou zastávku u nemocnice a všem, kteří se starají o posečení některých pozemků města jako Jan Slavík ve Tříči a Holečkovi.

Narození

Evě a Leošovi Drmlovým ze Sklenařic se narodila 31. května dcera **Aneta**.

Dcera **Žaneta** se narodila 1. července Pavlíně a Jakubovi Mrvovým z Vysokého.

Vysockým Lucii a Karlovi Burgermeisterovým se 18. července narodil syn **Karel**.

20. července se Šárce Kobrové a Petru Hradilovi z Vysokého narodil syn **Jakub** Hradil.

*Do dalších let přejeme
hodně zdraví a štěstí!*

Životní jubilea

Vysoké nad Jizerou

Jiří Sajdl 83 let

MUDr. Ladislav Kavan 91 let

Petr Grosman 70 let

Milada Kašťáková 82 let

Ludmila Machytková 81 let

Božena Čechurová 83 let

Ing. Josef Grafek 75 let

Miloslava Kobrová 76 let

Ivo Vodsedálek 79 let

Drahomíra Kavanová 81 let

Miloslav Cerman 72 let

Luděk Petruška 75 let

Jana Fišerová 73 let

Jan Blažek 70 let

Emilie Haasová 85 let

Josef Zíta 90 let

Jaroslava Hadravová 82 let

Horní Tříč

Věra Hrubá 81 let

Božena Škodová 83 let

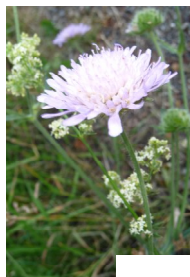
Oldřich Slavík 72 let

Sklenařice

Oldřich Vitvar 87 let

Olga Šimůnková 87 let

Anna Metelková 81 let

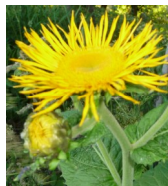

Emilie Stochlová 89 let
Jaroslav Friedrich 90 let
Stará Ves

Věra Černá 77 let

Helkovice

Bohuslav Nosek 79 let

•
Paní Anna **Příbáňová** roz. Poláková,
Stará Ves, 11. 7. 2010 oslavila **90 let**.

Všem blahopřejeme!

Dne 26. července **vzpomínáme** nedožitých **devadesátin** paní Anny KUKLOVÉ rozené BARTONÍČKOVÉ (hotel) z Vysokého.

Úmrtí

Dlouholetá odběratelka Větrníku, paní **Marta Bartoňová** ze Tříče, t. č. u syna v Bělé pod Bezdězem, zemřela 3. 5. 2010 ve věku 91 let.

•
Dne 8. 6. 2010 zemřel **Václav Mencl z Frýdštejna** ve věku 79 let. Výtvarník a skokan na lyžích je autorem repliky putovního Štitu města Vysokého se zkříženými lyžemi a znakem města ze dřeva a čtyř kovů. Poprvé ho získal v r. 1903 Bedřich Prokop v běhu na 2000 m a po sto letech ho vyhrál Gunnar Havel.

•
Dne 24. 6. 2010 zemřela paní **Vlasta Hlůžová** roz. Štěpánová z Horní Tříče ve věku 85 let.

*Všem pozůstalým
vyjadřujeme upřímnou soustrast.*

SPORT

KČT

34. ročník Krajem Zapadlých vlastenců v sobotu 31. července má start a cíl na fotbalovém hřišti. Pěší trasy jsou dvě 12 km směr Nístějka včetně Roprachtické rozhledny a Paseky nad Jizerou. 25 km vede přes Štěpánku a na Planýrku. 35 km přes Hvězdu a Navarov do Bozkovských jeskyň. 50 km trasa zahrnuje Štěpánku, Souš, Kořenov, Mumlavské vodopády, Rokytnici a Paseky. Cyklotrasy jsou dlouhé 15, 30, 55 a 60 km.

Z OBCÍ

Sklenařická pouť

Sbor dobrovolných hasičů uspořádal pouťové odpoledne s Konverzebandem, občerstvením a atrakcemi v sobotu 31. července na louce za křižovatkou.

**

Mezinárodní výměna

Na přelomu prázdninových měsíců se ve Sklenařicích uskuteční Mezinárodní výměna mládeže (International Youth Exchange), které se zúčastní mladí lidé z Německa, Maďarska, Španělska a Čech. Tento projekt připravila Neformální skupina při Duha – Tangram a je finančně zaštitěn Evropskou unií. Projekt, jakožto i workshopy i aktivity mají ekologické téma a

účastníci budou vyrábět umělecké předměty z recyklovaných materiálů. O průběhu programu budeme čtenáře informovat po jeho ukončení.

Jana Velagiová ml.

Roprachtická brána do pohádky

V nedalekých Roprachticích se pro děti pořádá každým rokem tzv. Pohád-

kový les. Tento rok tomu bylo také tak. 4. 7. se sešlo několik mladých lidí převléknuvších se za pohádkové bytosti,

jakými byly letos například Bob a Bobek, Rumcajs, Cipisek a Manka, Krakonoš, král s královnou nebo čarodějky. Dospělí, vrátivši se do svých dětských let, prožívali atmosféru pohádkového lesa v očích těch nejmenších, kteří se zúčastnili. Přes 20 stanovišť přešlo bezmála 180 dětí, na přípravě nezapomenutelného pohádkového zážitku se podílelo 65 lidí. Za to jim díky, že pořádají něco, co utkví v paměti těch, kteří dnes ještě žijí pohádkovým světem. Další akcí v Roprachticích je srpnová „Roprachtická kopačka“ s omezením osmi družstev a v září se nám představí místní hasiči na domácím poli při „Memoriálu Josefa Rybáře“.

Šárka Kořínková

Zpravodaj MěÚ Vysoké nad Jizerou - Větrník XLIII-7-8/2010,

redakce: Ivana Řehořová,

náklad 450 ks, cena 12 Kč, příspěvky zasílejte do městské knihovny

nejlépe přílohou na vetrnik@vysokenadjizerou.cz,

tel: 481 540 278, výtiskl H&H Servis 2010.